

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

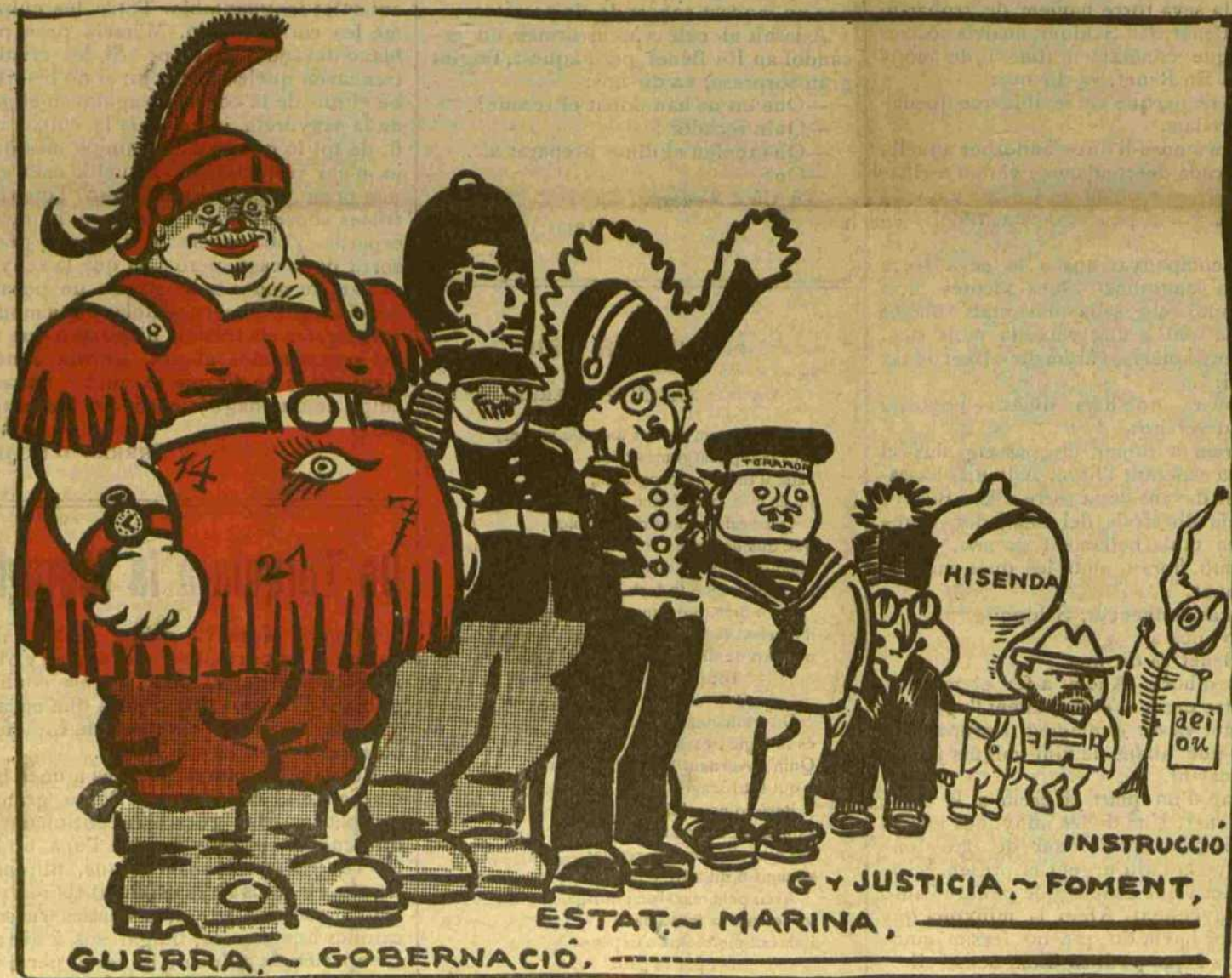
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa J. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

ELS PRESSUPOSTOS

S'imposa que el primer passi a l'últim, i l'últim al primer i llavors podrem parlar de civilització.

El cadàver insepult

S'ha destapat, per fi, el famós expedient Picasso. I en surt una fetor terrible, com si hi hagués dins totes les carronyes podrides dels milers de cadàvers de soldats que ompliren el camp de Melilla quan es produí el desastre d'Annual.

Asseguren que tots aquells cadàvers han rebut ja sepultura, i que tots els ossos són ja coberts de terra. Voleu dir? No hi ha encara un cadàver insepult, que empesta l'aire d'Espanya amb la seva terrible podridura?

Sí, sí; hi ha encara un cadàver insepult. Ens arriba la seva fetor quan al Congrés remenen l'expedient Picasso. A aquest mort que encara no està enterrat, els estudiants madrilenys li han cantat fa dies les absoltes...

Mirem-nos-ho de lluny els catalans. Però tapem-nos el nas, tan mateix.

Els mítings sindicalistes

Van donats dos mítings sindicalistes, i en els dos no hi ha ocorregut cap incident ni s'ha caigut en la fàcil retòrica revolucionària. Tampoc s'ha sentit cap elogi de la violència.

El sindicalisme barceloní va patir d'un enlluernament. Primer la revolució russa,

i després la seva força inesperada, el feu creure en la possibilitat d'un moment revolucionari aconduït per l'audàcia i la violència. Naturalment, la reacció se va produir i el número va tornar a ésser remat. La revolució russa restava llunyana i oferint l'exemple de la precipitació frustrada. Era un aconeteixement històric l'adveniment al poder del proletariat, però, en canvi, se comprovava que el doctrinarisme comunista no havia aconseguit canalitzar la producció. El sindicalisme barceloní, al retornar a l'acció, ho fa amb l'ensenyament d'una repressió soferta per contracop i de l'experiència russa.

Per això entra, deu entrar, en lo que, amprant una frase política, se pot anomenar el seu període constructiu, en el qual deu donar més raó a l'any que al dia, més al seny que al instint, més a l'organització que a la força. Se pot ésser revolucionari, però no insensat, i se deu ésser revolucionari quan la revolució no signifiqui un tèrbol trasbalsament sense una concreta finalitat. Però quina revolució, ni quina acció econòmica, ni quina intervenció en totes les facetes de la vida, se pot fer, sense un previ estudi i coneixement de les doctrines socialistes i sindicalistes? I an aquí res s'ha escrit, res s'ha editat, visquent-se de mítings i de l'anomenada acció directa i de la prosa d'uns diaris perfectament anacrònics.

Els mítings darrers marquen una bona orientació. Aconseguida la jornada de vuit hores i el salari mínim, es comprèn que els preus segueixin una cursa paral·lela a les noves demandes. A més salari, més carestia. «Doncs ataquem els preus dels queviures i dels lloguers», s'ha dit en els mítings. Doncs creem cooperatives, s'hauria tingut d'afegir. La cooperativa, i no la barricada romàntica, té d'ésser la transformadora, i com més perfecte sigui el sistema cooperativista més fàcils seran les transformacions.

Sorel va tenir una frase exacta. Ja ho sé—deia—que ningú hauria pogut dir en 1789 lo que anava a ésser la nova societat, però no's tracta ara de saber lo que esdevindran aquesta o l'altra institució, sinó si es té preparació suficient per a que la lluita no aconduïxi a la destrucció de la civilització... La civilització pot

ésser la ciutat. I an aquesta pregunta del teoritzador del sindicalisme no's pot respondre ja, després de l'ocorregut, ni amb sentimentalismes ni amb retòrica.

PARADOX

L'ofensiva de les croces

Tres bisbes, tres, han alçat últimament la respectiva croça contra Catalunya, contra els sentiments dels catalans, contra la causa nacional del nostre poble. La llista de l'episcopat anticatalà de les diòcesis catalanes va fent-se llarga. Per obra dels seus actes entren en aquesta llista tres bisbes més: el doctor Miralles, bisbe de Lleida, mallorquí; el doctor Rocamora, bisbe de Tortosa, vellet de 92 anys, que gairebé no és ja d'aquest món i al qual fa la feina un canonge castellà que li és nebot, i el doctor Muñoz, bisbe de Vich, castellà castellanista.

Els fets realitzats per aquests tres bisbes contra l'ideal i contra els sentiments dels catalans són greus. El bisbe de Tortosa ha prohibit que els canonges parlin el català en les reunions capitulars. El bisbe de Lleida (el mateix que ha autoritzat la venda d'obres d'art i l'encant del famós tern de Sant Valeri) s'ha negat a deixar beneir la bandera dels «Pomells de Joventut» lleidatans. El bisbe de Vich, que ja s'havia fet notar per anteriors actes d'hostilitat a la llengua catalana, ha prohibit que els seminaristes d'aquella ciutat resin en català les oracions.

Els atacs més greus són els que van dirigits contra el nostre idioma, i en aquest sentit és més odiós que cap l'acte del doctor Muñoz. No ens escau a nosaltres el demostrar la tremenda injustícia, la intolerable tirania que la seva prohibició representa des del punt de vista religiós. En tenim prou, per a protestar-ne i per a censurar-la, amb el seu caràcter d'agressió als drets de la llengua catalana i d'ofensa a la dignitat dels catalans.

Pel que fa a la negativa del bisbe de Lleida, algú pot al·legar que els Pomells presenten caïres que no són prou simpàtics, o bé que no fan cap falta les benediccions. Però en aquest cas no es tracta d'una qüestió de religiositat, sinó d'una qüestió de catalanitat. No ha estat certament per antipatia al caràcter religiós dels Pomells, ni per creure sobrer les benediccions, que el bisbe de Lleida ha negat l'autorització per a beneir aqueixa bandera catalana. Ha estat per antipatia al caràcter català d'aqueixos grups de joves i per odi a la causa de Catalunya. Per això l'acte del doctor Miralles té el mateix sentit que els actes del doctor Rocamora i del doctor Muñoz.

S'alcen croces episcopals contra Catalunya. Es vol oposar el cop de croça al cop de falç. No hi fa res. Són les falces, les falces simbòliques, les que guanyaran la batalla. L'ofensiva d'alguns bisbes, convertits en agents de la dominació castellana, no farà cap mal a la nostra pàtria. A qui farà mal és a la mateixa burocràcia eclesiàstica que posa la seva influència espiritual al servei d'una tirania.

FULMEN

Les bromes d'En Benet

N'ha fet de molt pesades. La darrera no li perdonarem mai els seus companys. Arriba un dissabte En Benet al cafè i a la mitja dotzena d'amics que amb ell ens reunim cada nit, ens diu:

—Nois, he comprat una torre a Vallvidrera que és una monada. Mobles i tot m'ha costat vint mil duros. Demà vos hi convindo a dinar. Hi pujaran per a servir a taula les dues minyones de casa. Vui donar-vos un dinar esplèndid.

—Molt bé, Benet. Nosaltres pagarem el xampany i el tabac.

—Fet. I per a fer millor les coses, do-

neu-me deu pessetes cada ú i jo m'en-carregaré de tot.

Vàrem donar-li els dos duros per barba i al dia següent cap a Vallvidrera s'ha dit. A la seva torre havíem de trobar-hi an En Benet. En Saldoni, un dels nostres amics que coneixia a fons i de molts anys an En Benet, va dir-nos:

—No sé perquè em sembla que quedarem enredats.

Vàrem moure-li un escàndol per aquella injustificada desconfiança i vàrem arribar a Vallvidrera trobant an En Benet que ja ens esperava al peu de l'estació del Funicular.

Va acompanyar-nos a la seva torre que era magnífica. Dues xicotes molt càies amb els seus davantals blancs treien la pols a una vaixela molt rica.

—Veus home?—vàrem dir baixet an En Saldoni.

—Encara no hem dinat—contestà aquell descregut.

Anàrem a donar un passeig fins el pantano esperant l'hora. A la una passavem per davant de la torre d'En Benet i des dels finestrals del menjador veíem una taula bellament parada, guardada amb flors i amb les dues minyones a punt.

—Estàs convençut, Saldoni?

—No encara.

En Benet va dir-nos:

—Es d'hora. Anem a fer el vermut. Mentre erem al cafè prenent l'aperitiu, En Benet va dir que anava a preparar el dinar i que abans de vint minuts ja podíem anar-hi.

Al cap d'un quart ja erem a la torre d'En Benet. Una de les minyones ens va dir que havien telefonat de Barcelona dient que era allí urgent la presència de En Benet i que acabava de pendre l'auto i se'n havia anat. Afegí la minyona que el senyor havia dit que no fessim compliments i que podíem dinar sense ell.

Preguerem seient al vol de la taula parada i esperàrem el dinar.

—I ara, que't sembla, Saldoni?

—Em sembla que'l dinar no vé. Què hem de fer, noies?

Les minyones arronçaren les espatlles.

—On és la cuina?—preguntà En Saldoni.

—Al fons d'aquest corredor.

Anàrem a la cuina i no hi havia foc ni llum. Obrírem un armari i no veírem ni un pa a la post.

—I, doncs, que no hi ha dinar?—preguntàrem a les minyones.

—No sabem res. Potser han de dur-lo de Cà'n Baldiró.

Telefonàrem a Cà'n Baldiró i no tenien ordres de res. Telefonàrem al Hotel Buenos Aires i tampoc. Tots amb la

Els proletaris

—A veure si l'escalf d'aquest sol ens treu el fred a que ens condemnem els burgesos.

cara llarga menys En Saldoni que somreïa pel triomf de la seva incredulitat, sortírem de la torre d'En Benet i anàrem xano-xano al Ideal Pavillon a menjar-nos un modest cobert de sis pessetes.

A la nit al cafè vàrem armar un escàndol an En Benet, però aquest, fingint gran sorpresa, va dir-nos:

—Que no us han donat el recado?

—Quin recado?

—Que teníeu el dinar preparat a...

—On?

—A Cà'n Trampa!

JEPH DE JESPU

Tot per la pau

CANÇÓ SÁNCHEZ GUERRA

Com que en aquest món de mones, més complicat o més breu, cada u té el seu programa, jo, és clar, també tinc el meu.

Quin és? Dugues ratlles soles que duc gravades al cor: «Mantenir-me al candelero i embolica que fa fort».

Per xò és que, amb ferma insistència, d'aquesta tàctica esclau, no paro de dir als meus socis: Tot per la pau!

De conflictes no me'n falten; és lo lògic i és lo just. Quin governant hi ha a la terra a qui tot li vagi a gust?

Però jo no m'hi encaparro i quan me'n surt un, em dic: Un embolic, com s'arregla? sumant-li un altre embolic.

Així, pels mars de l'intriga, va solcant la meua nau i així el meu lema s'imposa. Tot per la pau!

Hi ha un papu que de vegades se m'alça de trascanó amb el maligne propòsit d'aturar-me i fer-me pò.

Mes jo, ben lluny d'espantar-me, procuro fé el desentès, i el papu llavors s'arronsa, es fon... i no passa res.

El gran que és sabé aguantar-se, ni covard ni massa brau, i seguir repetint sempre: Tot per la pau!

Què em reclamen una cosa? La concedeixo al moment.

Què n'haig de disoldre un'altra? La disolc tranquilament.

L'esquerra demana un «momí»? Li dono sens dilació.

La dreta en vol dos? Conformes; jamai tinc per ella un no.

Amb tal que el cel sigui... o sembli bonic, transparent i blau, la formalitat, què importa? Tot per la pau!

La gent pensarà el que vulgui, però lo positiu és que m'he burlat dels que deien que sols duraria un mes.

Pesi al misteriós papu que tot ho fa anà enrenou, amb les meves martingales per ara ja en porto nou.

I els que penso durà, encara, del modo que està el sarau... Va tan bé aquest crit patètic: Tot per la pau!

C. GUMÀ

Amor propi

L'altre dia vaig trobar un criat del meu amic el marquès de Castarlenes que, *sable en ristre*, me demanà cinc pessetes.

Jo, que encara que hagués volgut donar-les-hi no hauria pogut perquè no les he tingut quasi mai, vaig preguntar-li: —Què ja no serviu a casa del marquès?

—No, senyor, me n'he anat.

—Doncs ho sento, perquè estic tan necessitat com vos.

Al veure que feia el moviment de continuar el meu camí, m'agafà per la solapa de l'americana de gabardina comprada a un marxant de roba vella, i m'obligà a que l'escoltés.

—Doncs si senyor; vaig anar-me'n de la casa i amb molta satisfacció. Es un animalot inaguantable. Totes les culpes me les carregava jo. M'havia pres per blanc del seu malhumor. Si les criades trencaven quelcom, era jo; si no li sortia bé el nus de la corbata o agafaven el gos de la senyoreta, jo en tenia la culpa. En fi, de tot lo que passava ningú més que jo n'era responsable. Aquella casa era una presó, una veritable presó. Totes les tristes conseqüències queien a la meua espatlla. Volia esperar a fi de mes per a sortir de la casa, però com que la senyora pari un nen més lleig que un pecat i esquitit, que talment semblava una mona, vaig agafar els trastets disposat a que no em vegessin més el pèl. Encara hauria sigut capaç de dir que jo també tenia la culpa de que hagués sortit un ballet tan lleig!

FERRAN D'EGARA

De Turquia a la Moreria

El moro Muza va deixar molta saba moruna, emportant-se'n d'espanyola. Aquesta mescla va criar an els confins oposats d'Europa dos pobles que encara que de creències diverses, de caràcter, costums i defectes són iguals.

Turquia i Espanya posades a unes balances fan el mateix pes. Foren grans i són petites. Han guerregjat continuament diferenciant-se que mentre l'una ho ha fet contra sos fills americans, filipins i demés, els turcs s'han espinyat els morros amb ortodoxes grecs, cismàtics russos, catòlics hongaresos, bulgaresos i altres. L'experiència a l'una li ha servit per a no ésser més cap de turc, a l'altra tan sols per a poguer conservar an el seu escut d'armes les tres paraules de «Hidalgo, Caballero i Patriota».

Anant doncs a lo substancial explicarem el fet d'En Muley-Nafra que pinta a les clares lo que pot la picardia.

Als voltants d'Esmirna, la formosa, hi ha una horta gran, ufanosa.

En Muley té un únic fill. L'horta baix escriptura feta pel notari és dels dos. En Nafra, fill, és súbdit grec i està domiciliat a Atenes. En Nafra, pare, és turc i viu a Constantinobla. A Esmirna hi bufa el llevant i el ponent, és a dir, és invadit un any sí i un any no per grecs i turcs.

En Nafra, fill, quan s'acosten els otomans cop de fil a Constantinobla, arriba

el pare al Casal, té raons amb el fill per qüestions de religió, l'amonesta, el clava a fòra a pendre les aigües del Pireu i fa issar a tots quatre costats la bandera amb la mitja lluna. Arriba desbocada la cavalleria turca i al obirar l'ensenyia mahometana, com si fos el «detente» d'un escapulari, es paren en sec, fan una reverència i estrenyen la mà an el seu compatriota Muley.

Quan són els grecs els invasors, aleshores toca al fill arranjar la diplomàcia, i d'aquesta forma la família Nafra ha lograt que la seva horta sigui la més maca, ufana i bufona dels encontorns de Esmirna.

Aquesta ressenya l'hem tret de *La Campana de Gràcia* d'Esmirna. Dóna algun consell que traduït al català vé a a dir: Que els espanyols devem obligar tot terratenent de la moreria a fer-se moro; però moro de veritat, de cap a cua, passejar-se tres mesos a l'any pels seus dominis, siguin mines, terres de conreu, amb turbant i calces prisades; d'aquesta manera aquella gent ens posaran simpatia, s'estalviaran compromisos, disgustos, quartos i demés i serà el principi d'una colonització perfecta.

P. ARENAS

"Paradoxes"

L'expedient encara dura de responsabilitats, i quins són els més culpables l'opinió massa que ho sap.

..

El modo per a que Espanya camini dreta i segura, l'ha proclamat un polític que va coix i no té cura.

PÉPOT DEL CARRIL

NOTES DE FORA

MORA LA NOVA

Dels assumptes del poble el nostre il·lustrat Batlle ja ens resulta un bastant reincident amb les seves ridiculeses i arbitrarietats, protegit per les absurdes forces de la boina, espasí i sotana que'l manipulen.

Ara mateix, amb això de que'ns visitaren esquadrons de cavalleria, estavem d'allò més astorats. De moment uns pregons d'ordre de l'Alcaldia que varen esclatar per les quatre parts del poble, ens partiren de mig a mig, perquè recomanaven molta consideració, bons tractes, molt d'auxili als militars, i que sé jo quanta mandangueria més. No sap aquest pobre home que, malgrat ésser moros de nom, de fets no hi perteneixem al Riff, terra enemiga dels nostres soldats; per lo tant an aquests els tractem tal com

els nostres sentiments humanitaris ens dicten. La prova és que mentre uns vanitoses obsequiaren als grossos amb balls aristocràtics, altres més senzills distragueren al pobre soldat amb balls democràtics.

Com per altra part, va consentir, el personatge en qüestió, partits de futbol per als dies de la fira passada, quins espectacles són inadequats a dites festes, ja que fou la causa de sustreure al públic als afores de la població, reportant als firaires i a tot el comerç grans perjudicis.

Així és que, en lloc d'anar cap al progrés anem endarrera, i tot per la culpa d'aquest Alcalde que tan sols es preocupa d'esports, insultar amb paraules baixes en plena sessió an aquells que saben defensar amb tota sa puresa les nostres reivindicacions lliberadores i vol fer firmar en blanc als de la Junta Municipal els pressupostos mentre tant tots els serveis del municipi continuen com sempre en el descuit més deplorable que es pugui conèixer. La font pública, desfeta i sense funcionament, les escoles tancades per deficiència de lloc i tot el poble convertit en magatzem de carros i bocois pels carrers, privant el pas i fet un corral de escombraries que infecten els punts més cèntrics de la població i l'entrada del mercat.

D'això en diuen les transformacions i aventatges de la nova alcaldia?

MANRESA

Els homes que ja tenim una edat madura i hem seguit sempre l'ideal republicà, hem passat moltes peripècies per no abdicar de nostres principis, mes avui no s'hi pensen res. Aquí teniu la festa del diumenge passat nomenada dels *tres raures*, festa que a pesar de que diguin lo que

vulguin és verdaderament carlista i hem tingut de presenciar com s'hi han adherit les representacions republicanes del municipi i permeten una subvenció per a que resultés més lluida.

I per a demostrar-los-hi les harmonies que han existit sempre entre els lliberals i els carlistes copiem textualment d'un llibre d'aquella època que diu:

«Cuando los franceses evacuaron Cataluña empezó una era terrible de persecuciones contra los liberales y los sospechosos de serlo; y como para dar satisfacción a los que podían acusarle de traidor, no hubo martirio, no hubo infamia, no hubo crueldad que no hicieran sufrir a los desgraciados liberales que caían en su poder.

»A los realistas que se habían levantado en armas—dice Lafuente—condenados a presidio muchos de ellos, los protegió organizando de nuevo sus batallones. Contra los liberales que le habían ayudado a sofocar la insurrección carlista, inventó que conspiraban.

»Organizada la policía secreta, compuesta de lo más bajo y vil de la sociedad y de muchos carlistas condenados a presidio, iban sus individuos por los cafés y sitios públicos hablando contra el tiránico gobierno de Fernando: una débil muestra de aprobación a las censuras de aquellos esbirros, una palabra, un comentario, eran lo suficiente para que los incautos cayeran en las redes yendo a parar en la cárcel donde bien triste suerte les esperaba.

»Dada la consigna, de todas partes salieron exposiciones pidiendo al rey el restablecimiento de la inquisición; entre las más notables, se cuenta la suscrita por el santo cabildo de Manresa, documento que respira sangre, odio, venganza y exterminio y que no ha sido puesto en el Índice porque es sin duda muy ortodoxo.

Batallades de tot arreu

QUAN?

Parlen de crisi, de crisi ministerial s'entén; hem observat un fenomen que s'ha repetit forces vegades a Espanya. Quan més sembla estabilitzada la vida d'un Govern, la premsa comença amb els rumors de crisi, segueix amb els rumors, s'entossudeix amb els rumors i els rumors acaben essent una realitat. Hi ha crisi. Sembla talment que'l Govern li dolgui deixar en ridícul als portaveus de l'opinió.

Fa ja temps que's parla, que's diu per tot arreu, que ho sap tothom, que tothom està convençut de que la revolució és un fet a Espanya. Veritablement el cercle d'aconteixements obert el 1917, encara no ha sigut clòs.

Dies endarrera, dir semblant cosa, era potestatiu únicament d'aquells homes que per les seves ideologies estan enfront del règim. Qui més ho ha remarcat ha sigut En Marcell Domingo, que amb molta raó es vanta d'ésser, encara avui, l'home de la revolució.

El mot revolució i tot lo que fa referència a la necessitat de portar-la a terme als llavis d'un home com En Marcell Domingo, per la seva mateixa naturalitat, no tenen importància. Però els darrers esdeveniments ocorreguts han fet que ja no solament els homes que tenen per finalitat de la seva vida realitzar la revolució a Espanya, assenyalessin la seva urgència, sinó que fins aquells que pel càrrec que ocupen semblen obligats a guardar una certa mesura en les seves paraules han dit ben clarament que la revolució esclatarà qualsevol dia. Vegi's sinó les declaracions fetes pel general Nouvilas a un redactor d'*El Nuevo Mundo*. Diu el general Nouvilas: A mi tot això em sembla, senzillament, la fase d'una revolució que començà el mes de juny de 1917 i no ha esclatat

encara perquè a Espanya no hi ha fam, però que sens dubte, esclatarà qualsevol dia; no sé si més aviat o més tard.

Les paraules del general Nouvilas són greus, extremadament greus. Quan els homes que més cridats a defensar l'ordre instituït perden la confiança en ell, la seva desaparició és imminent.

La revolució no ha esclatat, diu el general que s'ha posat front a front amb En Millán Astray, perquè a Espanya no hi ha fam. Ho diu perquè ell va tip. Si els famolencs espanyols haguessin pogut fer la revolució per si sols, fa molt temps que hauria esclatat. Lo que falta és l'home que sàpiga guiar an aquests famolencs, famolencs de totes menes.

Tot es somou i tot s'enderroca. Cal tan sols una petita empena per a que tot caigui. Quan es donarà aquesta empena definitiva?

COL·LABORACIÓ

Alemanya, además de donar-nos un exemple, ens ha donat la raó; la raó de l'exemple.

Quan nosaltres parlem de Rússia, si bé és clar que ens dolem de que hagi sigut vessada tanta sang, no ens amaguem de confessar que de no haver sigut aquesta sang, avui, el poder sovieta no existiria.

Vol dir això, després d'haver fet esment d'Alemanya, que les convulsions polítiques que actualment la somouen, són degudes an aquesta manca de vessament de sang? No. A Rússia el vessament de sang va ésser lo secundari, la conseqüència de no volguer transigir amb la col·laboració.

La intransigència del bolxevistes ha fet que la República Soviética sortís en bé de tot.

No així a Alemanya on des del primer moment s'establí el règim de col·laboració. Alemanya esdevingué una República Socialista, però tenint-hi part, en el Govern, aquella burgesia quin poder havia enderrocat la revolució.

Aquesta convivència d'elements per complert oposats, ha donat el seu fruit. Després de la crisi, són homes de la burgesia quins van a ocupar el poder, donant-se el cas paradoxal d'ésser el President de la República, socialista.

Nosaltres preferim les orientacions polítiques definides, sense mixtificacions. Si la classe burgesa sap encara complir la seva missió, que governi. Cas de no ésser així, que siguin uns altres els que menin l'Estat. Però sempre, uns o altres, completament definits.

LA DICTADURA NEGRA

El capítol dels ricinistes, En Mussolini, s'ha presentat a la Cambra Popular italiana. Ha fet un discurs en el que ha refermat una vegada més la seva adhesió incondicional al Rei i l'esperit d'intransigència que l'anima vers els que per un etzar estan sota els seus peus.

Durant el discurs del quefe de les camises negres, aquest amenaçà al Parlament amb la força de que disposa, composta de trescents mil feixistes, si

per cas trobava una sistemàtica oposició, mentre que per altra part, amb tot el cinisme, lloava a l'organisme que representa la voluntat nacional.

Totes les paraules del dictador de la camisa negra, són dictades per la por, doncs a casa, sense posar en relleu la existència de les esquadres fei-

AL CAPITOLI

—Molt bé, molt bé, germà llatí...

—Sí, però tot gesticulant no'm facis borni, tu!

(De Le Rire)

xistes, no gosa a dir res; per lo que's refereix a fora, ha capitulat i sense condicions. Ja no és En Mussolini reivindicador, disposat a tot en defensa de la veritable i única Itàlia. Davant dels aliats l'ex socialista ha acotat el cap, ha torçat l'espinada, com la torçà davant la monarquia italiana. Però, en canvi, es recorda que Itàlia és primera potència, que se li deu el respecte degut quan es dirigeix a les petites nacionalitats. Quan es refereix a Rússia, no en diu res. Es un valor tan diferent del seu, que l'enlluerna.

En Mussolini, malgrat tot, hi ha moments que un hom el creuria un dictador de debó. Quan dels comunistes italians es tracta, apareix ne ell una energia que ningú sospitaria.

Tota la seva feina haurà sigut aquesta, destruir amb trets i oli de ricí an els que han volgut dir-se comunistes.

Però En Mussolini s'ha oblidat de que és molt difícil fer desaparèixer el color vermell. Si ell, amb tota la seva negror, compta am l'apoi de la massa reaccionària del món sencer, amb la simpatia dels que diguent estimar com a germans als obrers, esperen el moment propici per a refermar-li els grillons que l'empresonen, als comunistes italians, als socialistes, a tots els que avui té sota els seus peus, també hi haurà qui els apoli, segurament, que no perquè sí són molts els que han vist en el signe roig una lliberació.

LA GRAN TOMBA

S'ha celebrat arreu dels pobles aliats, amb més o menys esplendorositat, el quart aniversari de

l'armistici. Durant uues hores, uns dies, no solament els pobles que directament sofriren les conseqüències d'aquella terrible malvestat, sinó també aquells que indirectament sentien el dolor de la tragèdia, han fruit del record dolçíssim del moment inoblidable en que una veu potent semblà cridar per tot el món: prou sang!

An aquests dies de records, quantes i quantes llàgrimes s'hauran vessat, llàgrimes silencioses i anònimes d'aquells que en un recó de llar ploren an el que un jorn partí ufano, ple d'alegria i que no tornarà més; o bé d'aquells que partiren enamorats de la llum i que per sempre més resten a la fosca. Uns i els altres, tots, hauran sentit un calfred a l'oïr les musiques que en honor dels que moriren defensant la pàtria llençaven a l'aire himnes triomfals.

Moltes tombes han sigut omplertes de flors i en els llocs que recorden una gesta heròica, s'hi ha aixecat un monument.

Però França en aquesta ocasió, com en tantes d'altres, ha sapigut ésser la terra enlairament espiritual, França ha volgut honorar a tots els seus morts, ha volgut homenajar-los a tots. Ha llençat flors al mar. Els vius francesos han llençat a grapat flors damunt les ones que són la llosa del sepulcre en el que finiren moltes vegades sense lluita, com copsats per una mà fatal.

Moment doblement emocionant aquell de llençar flors a l'aigua. Emoció per l'honorament a la infinitat de desconeguts, emoció també produïda per l'anar i venir de les ones, que semblava talment que eren els morts, quins afanyosos tractaven d'agafar cada un d'ells la flor del tendre homenatge.

França ens ha donat un exemple. Caldria que nosaltres, enamorats del mar, que en rebem continuament la seva alenada, els seguissim.

Cada any, petits i grans, hauríem de llençar moltes flors al mar. Elles, al desaparèixer embolcallades per l'escuma de les ones, portarien la seva flaira an els que domenyant-lo ens feren mercès d'una porta que ningú ens podrà tancar.

Homenatge als morts a Tolón
Flors damunt del mar

El general Nouvilas

El decapitador

A qui tocarà ara?

»En el corto período de tres años la sociedad secreta «El Angel Exterminador» había asesinado en los caminos y pueblos de Cataluña, según consta en los partes dados en la Audiencia de Barcelona, mil ochocientos veinticinco liberales y a fines del año 1825 pasaban de cuatro mil y de mil setecientos los condenados a muerte.»
Tenen la paraula els dirigents republicans

MONA-GUILLO

Contrast

Una fulleta ha caigut
sobre el toll de negre fang;
l'arbre ha sofert un dolor
i la fulla morirà
amb el virus pestilent
per ses venes escampat.

Jo sé d'una damisella
Jo sé d'un àngel tot blanc,
qui ha perdut la vida jove
i el seu cor acibillat
i son ànima magnífica,
no volgueren traficar
amb les tristes impureses
d'aquest viure xorc i fals.

Per no caure com la fulla
sobre el toll negre de fang,
ha perdut l'expressió dolça
d'aquells ulls d'un blau ben blau
d'una faç talment angèlica...
I els plors dels éssers aimants
cauen sobre la blancura
d'aquell àngel blanc, tot blanc.

A. COSTA I SENDRA

REPICS

La Vanguardia diu que només tres o quatre periòdics s'han preocupat de la qüestió de l'esventrament de les Rambles, amb motiu de les obres del Metropolità.

Aquests tres o quatre periòdics no han fet com ella, que no hi ha començat a donar impor-

tància, a favor de l'esventrament, ja se suposa, fins que hi ha vist diners a guanyar.

**

Naturalment, La Vanguardia ha procurat restar interès a la manifestació de veïns de les Rambles protestant contra l'obertura en canal d'aquelles vies. Quatre periòdics, quatre ciutadans i res més. Ja sabem com serveixen els interessos del públic aquests periòdics com La Vanguardia. Taint-los per a afavorir a l'empresa que paga grans quantitats en anuncis.

Els estudiants han estat uns valents xicots. Han sentit que el nom de Catalunya havia estat ultratjat i han sapigut defensar-lo. Ah! Ditsós temps aquell en que l'home és estudiant! En Cambó, en aquells dies en que anava a l'Universitat, hauria fet el mateix. Però ara... està massa bé de relacions amb Madrid. Desitgem als nostres estudiants, els homes representatius de demà, que no envegin mai la ductilitat d'un Cambó.

El Soldà de Turquia, Mohamed VI, ha abandonat secretament el seu palau i s'ha refugiat a bord del cuirassat Malaya que, segons sembla, el transporta a Malta. No obstant el Soldà afirma que no ha dimitit ni pensa dimitir. Fa com certs personatges que nosaltres coneixem: *Hace que se va y vuelve*. An aquests personatges igualment que al Soldà venen ganes de dir-los: *Eres turco y no te creo!*

Clemenceau ha arribat als Estats Units i en el seu primer discurs ha dit: —Vinc a persuadir-vos que França no és militarista ni imperialista pel fet de que mantingui el seu exèrcit. Aquesta és la única garantia contra una nova agressió. Doneu-nos les garanties necessàries i immediatament llicenciarem l'exèrcit.

I sembla que els Estats Units han respost xiulant. I els chauvinistes francesos han rigut.

Si tota la França fos Clemenceau, raï! Que vagin a contar-ho an En Maurras!

El míting pro-presos, celebrat el diumenge en el Palau d'Art Modern de la Exposició, que s'alça en la falda de la muntanya de Montjuïc, fou un èxit grandios. Del Palau d'Art Modern al Castell no hi ha una gran distància, encara que tot sigui costa, però costes més dretes es pugen quan hi ha nervi, fe, intel·ligència i organització. No desmaià doncs l'obrer català. El Castell és un símbol: ahir de violència i injustícia; demà, qui sap?

Les responsabilitats! L'expedient Picasso! La qüestió Herenguer! Quant temps que s'en parla aquí de tot això. Som en un país on les coses s'eternitzen.

A Grècia ja són processats i castigats els responsables del desastre. Aquí parlem tant de responsabilitats, per a donar temps als responsables de fugir, de que el poble s'oblidi d'ells o de que's morin de vellesa.

Sempre serà més curt que l'expedient Picasso!

Es parla molt dels pròxims debats parlamentaris. En Romanones s'escola la llengua, En Maura vol callar, En Cambó no té ganes d'indisposar-se amb ningú, En Vázquez Mella es retira de la política...

Està clar, En Melquiades Alvarez diu:

—El único gallo soy yo.

I respon un bromista:

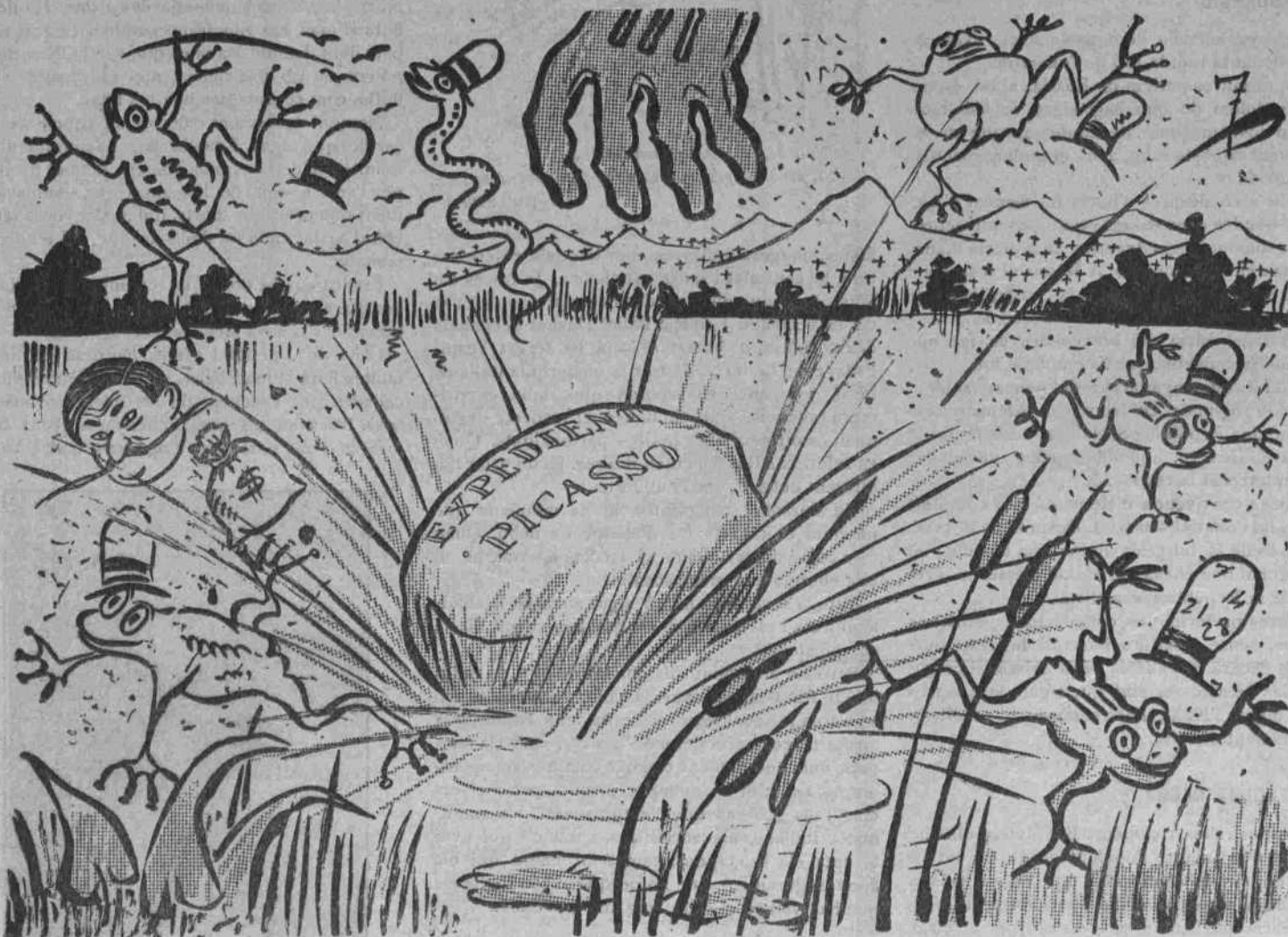
—El gallo de Morón!

EN PREPARACIÓ

Almanac
de
La Campana de Gràcia
per a l'any 1923

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CARRER
del Olm, número 8

L'estanyol corromput

Llàstima que després d'un moment de por, els reptils tornaran a l'aigua!